

Márk evangéliuma

Lekció: Ézs. 6.
Textus: Mk. 6.7-30

2010. okt. 10.
Gazdagrét

Jutalom és ár

A kereszténység nem szemlélődés. Jézus követése nem az egyre teljesebb megvilágosodás keresése vagy várása. Krisztusnak lenni vagy krisztusivá válni nem belső spirituális kaland, amely érintetlenül hagyja a mindennapi valóságot. A keresztény ember nem az elvont filozófia embere. A kereszténység követés, Jézus követése. Azé a Jézusé, aki nem spirituális alapelv, nem megvilágosodásra vezető guru, nem szenttelen vallásos tanító. Hús-vér ember, aki be- és bejárja a városokat és falvakat. Tanít, de gyógyít is: megérinti az embereket, helyreállítja testüket, szabadulást hoz azoktól az erőktől, amelyek megkötöznek. Bemegy mások házába, vendégeskedik előkelőknél és egyszerű emberek között, Isten országát hirdeti a megszállottnak a lakatlan helyen, éppen úgy, mint a tömegnek a piacon, vagy éppen a templomban. Megalszik ott, ahol befogadják, de van, amikor nem fogadják be, és akkor a szabad ég alatt tölti az éjszakát. Isten országa evangéliumával szólítja meg az adószedőt hivatalában, a vallási vezetőt a templomban, a prostituáltat az utcán, a leprást a tereken. Van, hogy egyedül van, és imádkozik, keresi a mennyei Atya közelségét és akaratát; van hogy teológiai vitát folytat másokkal, vagy éppen istentiszteleten vesz részt, de legalább ennyit van úton az emberek között. A kereszténység nem szemlélődés, hanem követés. Jézus követése.

Márpedig Jézust szemlélni könnyebb, mint utánozni (a követés egyik értelme ez!). Morpheus a Mátixban így fogalmazza ezt meg: „Más dolog ismerni az utat, és járni rajta.” E kettő határán találjuk a mai bibliai részben a tanítványokat. Márk evangélista tudatosan szerkeszti úgy könyvét, hogy bemutatja ezt a határt. Korábban ezt olvastuk: Jézus *„tizenkettőt választott ki arra, hogy vele legyenek, és azután elküldje őket, hogy hirdessék az ígét, és hogy a tőle kapott hatalommal kiűzzék az ördögöket.”* (3.14-15) Mindeddig „vele voltak”, figyelték, látták szolgálatát, szembesültek a Jézus iránti lelkesedéssel és ellenségességgel is. Most azonban új szakasz nyílik számukra: *„kiküldte őket kettesével.”* Eddig figyeltek – most el kell kezdeni cselekedni. (Tévétorna: „Egy kicsi mozgás mindenkinek kell, a karosszékből álljanak most fel...” ... „Ez a kis torna néhány percen át, ne tessék félni senkinek sem árt!” – ezt már nem mondhatjuk a tanítványságról). Milyen lehetett a kiküldés a tanítványoknak? Izgalmas, felemelő? Félelmetes, rémisztő? Azt gondolom, mindkettő. Krisztus követésének jutalmáról, ígéretéről, valamint annak áráról szólok ma. Jézus kihívása egyszerre vonzó és félelmetes, egyszerre meggazdagító és áldozatot követelő, egyszerre gyümölcsöző és – látszólag – kudarcra ítélt. A kérdés, hogy ezek közül melyik kerekedik bennünk felül. Mi ragad meg, mi irányít, mi sodor magával? A kibontakozó csodák – és ezért belevágunk; vagy mindennek az ára - és ezért megmaradunk szemlélődőnek?

I. A tanítvány jutalma/A követés áldása

Jézus konkrét, gyakorlatias módon készíti fel a tizenkettőt a küldetésükre. Kettesével beosztja őket, instrukciókat ad arról, hogy mit vigyenek magukkal, és mit ne, hol és hogyan szálljanak meg, ill. mit tegyenek, ha elutasítják őket. Egészen gyakorlati, egészen földhözragadt iránymutatás. A tanítványok pedig elindultak, - vajon volt-e más választásuk? – „és hirdették az embereknek, hogy térjenek meg; sok ördögöt kiűztek, sok beteget megkentek olajjal és meggyógyítottak.” Majd a történet végén azt olvassuk, hogy „az apostolok visszatértek Jézushoz, és elbeszélték neki mindazt, amit tettek és tanítottak.” (v. 30) El tudjuk képzelni ezt a jelenetet? Tudod már, hogy mi a követés, a tanítványság jutalma, kiváltsága, ígérete vagy áldása? Gondolj arra, amikor szülőként átélted, hogy gyermeked hatalmas mosollyal az arcán megjelenik, és elkezdi mesélni, mesélni, mesélni, hogy hogyan is történt az, amitől egyébként annyira tartott! Ez az öröm volt ott a tanítványok és Jézus öröme. A tanítványokból „apostolok” lettek (először Mk. evangéliumában), amint a kisgyerekből is azonnal bicikliversenyző lesz, amikor először sikerül öt métert gurulnia két keréken... És ez így van rendjén! Ez a tanulás öröme. Figyelj, Jézus – mondják egymás szavába vágva, hiszen tizenketten vannak, - beszélünk az özvegyasszonynak Isten országa reménységéről, és ő vigasztalást nyert. Megkentük olajjal a lábát, imádkoztunk érte, és táncolt, amikor búcsút vettünk tőle... Jézus! Parancsoltunk a sötétség erőinek, és azok engedelmessé váltak nekünk... Minket pedig egy helyen elüldöztek, de levertük a port a lábainkról, ahogy mondtad, és bátran mentünk tovább, és az összes többi helyen örömmel fogadtak... Jézus! Nem volt mit ennünk, késő este volt már, és egyszer csak behívott egy férfi a házába, és olyan vacsorát adott, amit elképzelni sem tudtunk volna... Tudjátok, mi a jutalom, mi az áldás annak, aki elindul? Az, amit megtapasztal: az evangélium élő és ható, életeket formál át ma is. Az Úr használ, bevon az ő munkájába, ezzel a legmélyebb szinten értelmet és méltóságot adva az életünknek.

Mit jelent a tanítványok kiküldése – mind az instrukciók, mind az, amit tettek – a mi számunkra? Hogyan állunk fel, és indulunk el, ha nem a karosszékből szeretnénk szemlélni Jézust? Röviden szeretnénk reflektálni ezekre.

A tanítványok szolgálata három részből állt: megtérés hirdetése, ördögök űzése, betegek gyógyítása. Ha azt mondom, hogy ez elég világos, induljunk hát el Jézus követésében (cselekedetei cselekvésében), valószínű kissé alulmotiváltak lesztek... Elképzeled, amint valakit megtérésre hívsz a munkahelyen, vagy ördögöt űzöl a konditeremben, esetleg gyógyítasz az iskolában... inkább ijesztő, mint vonzó. De próbálj most másképpen tekinteni minderre: vajon hogyan küld téged Jézus ezzel a felhatalmazással ma? Gondolj arra, hogy a megtérés hirdetése nem azt jelenti, hogy valakinek a fejére olvasod a bűnét, hanem azt, hogy szavaiddal, beszélgetésekben azt mutatod meg neki, hogy odafordulhat a szeretet Istene, az élet Istene felé. A megtérés elfordulás a régi, Isten-nélküli, ezért bűnös élettől, és odafordulás ahhoz, aki feltétel nélkül szeret, és önmagát adta értünk. Az iskolában, a konditeremben és a munkahelyen számosan szabadon hirdetik az asztrológiát, különféle ezoterikus és okkult tapasztalatokról számolnak be – éppen csak az evangéliumot nem merjük megszólaltatni? A megtérés hirdetése a bennünket mindennél jobban szerető Isten hirdetése. Isten hozzánk fordulásának jó híre, amelyre válaszul mi is odafordulhatunk hozzá, akiben életet találunk. Ha elindulsz, ezt vállalod – bátran, szabadon, szeretettel és tapintatosan.

Másodszor, valóban óvlak attól, hogy kijelentsed valakinek, ördög van benned, de te kiűzöd. Jézus és a tanítványok idejében ez nem volt olyan bizarr, mint ahogy ma hangzik. A sötét erőkkel való szembesülést, sőt, összeütközést ugyanakkor a mai tanítvány sem kerülheti el – és hidd el, Jézus hatalmat adott erre nekünk, akik az övéi vagyunk. Milyen formában találkozunk az ördögökkel, akiket Jézus nevében kiűzhetsz? Korunk bálványai jelenítik meg e démoni erőket: a szex, a pénz, a hatalom. Úton-útfélen beléjük ütközöl abban, ahogy körülötted gondolkodnak, beszélnek, döntéseket hoznak, ahogy élnek. Amikor azt hallod, hogy házas kollégád kalandokkal büszkélkedik; amikor nőket tárgyiasító mocskos viccek mennek; amikor egy flört kellős közepén találsz magad; amikor a szexuális juttatás az előremenetel eszközévé válik vagy annak megtagadása éppen akadályozza azt: a szex démonával találsz magad szemben. Amikor körülötted egyre több mindent elborít mások becsapása és félrevezetése; amikor tudod, hogy azt várják tőled, hogy a nagyobb bevétel érdekében hazudj; amikor rágalmozni kell a konkurenciát; amikor trükkök sokaságát vetik be: a pénz ördöge vigyorog rád. Amikor nem számít a másik ember méltósága; amikor az előbbre jutás érdekében mindenki letaposható; amikor másokat megosztó játszmák közepette találsz magadat; amikor presztízstermékek határozzák meg egy-egy ember értékét és megítélését; amikor mindent elborít az erőszak és a gyűlölet: a hatalom bálványa működik a háttérben. Mi történik ilyenkor? Magunk is kiszolgálóivá leszünk a sötétség erőinek? Esetleg emberi bölcsességgel csendben visszavonulunk? („Ne szólj szám, nem fáj fejem...”) Otthon, vagy éppen a gyülekezetben keserűen – és kicsit önigazultan - panaszkodunk a bűn mélységeiről? Vagy pedig, mint akik hatalmat kaptak Jézustól, szembeszállunk a sötétség erőivel? Vagy imádsággal, testvéreink támogatásával, az igazság iránti kiállással, az igazság cselekedeteivel szembeszállunk a gonosz erőivel és kiűzzük az ördögöt onnan, ahová Isten helyezte bennünket? Micsoda ajándék látni, ahogy csendben megváltozik a légkör, a stílus, az értékrend – mert mi Krisztus erejével Krisztust visszük oda, ahol addig a gonoszság volt az úr. (Az árról majd később...)

Harmadszor, a tanítványok „*sok beteget megkentek olajjal és meggyógyítottak.*” Mi kéretik ebben tőlünk, Jézus mai követőitől? Álljunk ki, hogy tudunk gyógyítani, és bárki jöhet? Nem tehetjük, mert nem tudunk gyógyítani. De vajon Jézus tanítványai tudtak gyógyítani? Vajon úgy indultak neki ennek az útnak, hogy a „zsebükben” volt a gyógyulás, mint bármi más, és adandó alkalommal csak „elő kellett venni”? Nyilvánvaló, hogy nem. Mivel rendelkeztek tehát? Egyrészt látták, amint Jézus sokakat meggyógyított, és ezért volt hitük. Másrészt azt is látták, hogy Jézus milyen szeretettel, együttérzéssel fordult a szenvedőkhöz. Együttérzés, szeretet, hittel teli imádság – olyan sokat kér tőlünk az, aki elküld, hogy legyünk gyógyítása eszközei egy összetört, sebzett világban? Fel akarsz állni a karosszékéből? Kész vagy átlépni a szemlélés és a cselekvés közötti határt? Állj a testi-lelki beteg, nyomorult mellé, együttérzéssel, szeretettel, imádsággal, és meglátod, hogy Jézus él! Meglátod, hogy meghallgat, hogy enyhülést, vigasztalást, gyógyulást ad, hogy cselekszik.

Két erősen elbizonytalanító tényező velünk marad még mindig. Vajon mi kell mindehhez? Mire van szükségem, hogy képes legyek rá? Valamint: de mi van, ha elutasítanak? Ha nem kell, amit viszek? Jézus instrukciói éppen ezeket a kérdéseket érintik. Az első eligazítás arról, hogy mit vigyenek és mit ne vigyenek magukkal, úgy fordítható le, hogy a tanítvány ne az eszközeiben bízson. Nem kell külön lelkesítő állás

Jézus követéséhez. Sőt, nem kellenek biztos anyagiak, nem szükséges autó, ház, nyaraló; nem várhatunk arra, hogy majd ha túl leszek a jelen nyomasztó pénzügyi nehézségein, akkor belevágok. Ne várj még több tanulásra, célirányos diplomára, és ne gondold, hogy csak akkor lehetsz tanítvány, ha még többet könyvet olvasol, vagy ha még jobban feldolgoztad a múltadat, vagy még jobbá vált a házasságod, vagy már túl vagy a vizsgaidőszakon... Egyszerűen csak indulj el. A végső felelősség pedig, hogy elutasítják-e az üzenetet, vagy befogadják, nem a tiétek, mondja Jézus.

Hirdették a megtérést, kiűzték az ördögöket, gyógyították a betegeket – hiszen Jézus ugyanezt tette. Szeretnéd látni a csodát? Szeretnéd látni, amint Jézus veled jár és cselekszik? Vágyod az apostolok és Jézus örömét, amint elmondják, mi minden történt? Indulj el!

II. A tanítványság ára

Érezzük, természetesen, hogy Jézus követésének nem csak áldása, jutalma, hanem ára is van. Márk evangélista pedig nem szándékozik ezt elrejtteni az olvasói elől, sőt, elég sajátos módját választja a bemutatásnak. Tudniillik úgy szerkeszti az evangéliumot, hogy a tanítványok kiküldése és lelkes visszatérése közé beilleszti Heródes és Keresztelő János történetét. Hogyan kerül ide ez a hollywoodi filmekbe illő történet egy borgőzös dorbézolásról, gyáva és jellemtelen királyról, erotikától nem mentes táncról, egy tálcán felszolgált emberi főről, és a háttérben mindent kezében tartó „végzet asszonyáról”?

Márk azt mutatja be, hogy a tanítványok által is kiterjedő, sikeres Jézus-mozgalom híre eljut Heródes negyedes fejedelem palotájáig, és nem kis nyugtalanságot kelt a rossz lelkiismerettel küszködő uralkodóban. Keresztelő János kivégzése már jóval korábban megtörtént, de Márk ehhez a mozzanathoz kapcsolva beszéli el nekünk. Teszi ezt azért, hogy eloszlasson minden kétséget a tanítványi lét felől.

Fájdalmasan realista az evangélista mondanivalója. Itt vannak az örömmel teli, lelkesedő tanítványok, akik megtérést hirdetnek, ugyanakkor – mintegy árnyékként – ott van Keresztelő János története, aki szintén megtérést sürgetett (megtérésre hívta az uralkodót házasságtörő kapcsolata miatt). A tanítványok örvendeznek a követés jutalmában, és még semmit sem tudnak arról, mi a követés ára, amit Keresztelő János már megfizetett. Márk az általa többször alkalmazott ún. szendvicstechnikával egybeszövi a két történetet. A tanítványok részesei Jézus hatalmas és csodálatos munkájának, Isten uralma hirdetésének, miközben másokban egy súlyos kérdés fogalmazódik meg: mit jelent Jézust egy olyan világban követni, ahol egy jellemetlen, kistílú uralkodó részegen tett esküje, egy gyerekleány tánca, és egy vérszomjas, bosszúra éhes asszony haragja elpusztítja Isten hűségese tanúját? Lehet-e Jézus követni, ha ez megtörténhet? Hogyan viszonyulnak egymáshoz a követés jutalma és ára?

Márk azonban semmi kétséget nem hagy az események kibontakozása felől. Jelzi ezt az is, hogy Keresztelő János halála leírásával előremutat a másik küldött, Jézus halálára is. Mindkét esetben megjelenik a háttérben az, aki már tudja, hogy Isten emberének meg kell halnia: Heródiás (v.19) ill. a farizeusok és írástudók (14.1) Mindkettőjüket egy olyan politikai ítélet el, aki tudja, hogy ártatlanok, fél attól, amit tesz, de nem bír ellenállni a nyomásnak: Heródes (6.20) ill. Pilátus (15.1-15). Mindkettőjük holttestéért eljönnek a tanítványai, hogy elvigyék és elhelyezzék egy

sírboltban (6.29 vö. 15.43-46). Keresztelő Jánost, ebben az értelemben, követni fogja Jézus, Jézust pedig – majd csak feltámadása után – követni fogják a tanítványai. De itt még ebből semmit sem tudnak. Kiküldte őket Jézus, és ők lelkesedve tértek vissza. Megkóstolják a jutalmat, de nem ismerik még az árat. A következő fejezetek arról szólnak, hogy azok, akik elindultak, akik látták és cselekedték Jézus hatalmas csodáit, milyen éretlenek és értetlenek voltak még, és hogyan vezeti őket tovább Jézus a követés útján. Ezen az úton azonban meg fogják ismerni azt a Jézust, aki megfeszítették, aki feltámad, aki újat kezd bennünk, és aki velük van, amint hirdetik az Isten Országát.

Továbbvezetni csak azt lehet, aki elindult. Aki nem jár az úton, nem is ismeri azt. Mert az egész út nem belátható a kiinduló ponttól. Ismered Jézust, sokat hallottál róla. Tanulsz róla, imádkozol hozzá, értelmezed a Bibliát, keresed a vele való közösséget. Ez a Jézus ma téged kérdez: „*Kit küldjek el, ki megy el követségünkben?*” Előtted a választás. Szemlélés vagy elindulás? A jutalom, az áldás ragad magával, vagy az esetleges ár, amit fizetni kell, tart vissza? Válaszoljunk az Úr Jézus Krisztusnak Ézsaiás szavaival: „*Itt vagyok, engem küldj!*” Ámen!